Rok VII. Warszawa, 1 października 1925 r. № 18

MŁYNARZ POLSKI

ORGAN ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH

Redakcja i Administracja: Warszawa, Nowy-Świat 70, skrz. poczt. 68, tel. 277-45

Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 11 do 2 pp. Administracja czynna od godz. 10 do 3 pp.

Warunki prenumeraty: Dla członków Zw. Mł. Pol. kwartalnie 4 zł. Dla nie członków „ 6 „

1615 numer naszego konta w P. K.O.

Obłuskiwacze ziarnowe.

Inż. St. MAŁYSZCZYCKI.

Ziarno, dostarczone do młyna, prócz różnorodnych luźnych domieszek obcych, wydzielanych z niego na odpowiednich do tego przyrządach i maszynach, posiada także przylegające do jego łuski zewnętrznej liczne zanieczyszczenia w postaci brudu ziemnego lub zakażeń chorobliwych (jak rdza zbożowa, śnieć i t. p.), oraz pyłki w bródkach swych, kiełki w ziarnkach porośniętych i części oleiste w zarodkach, które powinny być możliwie skrupulatnie usunięte przed poddaniem ziarna procesowi drobienia, ażeby nie dostawały się następnie do mąki. Osiąga się zaś to na obłuskiwaczach przy równoczesnem usuwaniu wierzchnich błonek w łusce ziarnowej, co pożądanem jest także z tego względu, że ta ostatnia składa się z niestrawnego drzewnika.

Doskonałość obłuskiwania ziarna polega na możliwie dokładnem, t. j. do najwyższego stopnia doprowadzonego usuwania samej tylko zewnętrznej łuski drzewnikowej, wespół z bródką i zarodkiem, zatem bez odkrywania jądra mącznego, czy to przez częściowe, zbyt silne, zdzieranie całej łuski ziarnowej, czy też przez łamanie się niektórych, więcej kruchych, ziarnek, gdyż takie tylko obłuskanie ziarna zabezpiecza od dostawania się do mąki szkodliwych i niestrąwnych ciał zapobiegając równocześnie od utraty z odkrytych części jądra ziarnowego samej mąki, która podczas trącego działania powierzchni obłuskujących do pewnego stopnia wydziela się, przechodząc następnie do obłuskowin.

Osiąganie, wyżej wskazanej, doskonałości w obłuskiwaniu ziarna natrafia w praktyce na tak wielkie trudności, że pomimo licznych zabiegów w tym względzie technika młynarska do ostatniej doby nie była w stanie pokonać je.

Dla zorjentowania się w stopniowem doskonaleniu się obłuskiwania ziarna posłuży poniższa ogólna charakterystyka stosowanych w tym celu z biegiem czasu obłuskiwaczy ziarnowych.

Chociaż znaczniejszy rozwój młynarstwa zbożowego datuje już od początku zeszłego stulecia z powstaniem większych zakładów młyńskich, to jednak podówczas jeszcze ograniczano się do samego tylko czyszczenia ziarna z luźnych obcych domieszek, a następnym dopiero krokiem, prowadzącym do częściowego obłuskiwania ziarna, ograniczającego się wszakże przeważnie tylko do obcinania kończyn ziarnowych, t. j. usuwania bródek i częściowego wydzielania zarodków, było stosowanie w tym celu, t. zw. **żubrownika żarnowego,** w połączeniu z sortownikiem, wydzielającym z ziarna odpady, zw. **żubrowinami.**

Dopiero w drugiej połowie zeszłego stulecia zaczęto stosować najrozmaitsze ustroje obłuskiwaczy ziarnowych, z zastosowaniem bębnów tarkowych lub siatkowych i cepów wirujących, które dotąd jeszcze przetrwały w niektórych dawnych młynach prowincjonalnych.

W ostatnich dopiero latach zeszłego stulecia powstały obłuskiwacze ze szmerglowemi powierzchniami pracy, które, doprowadziwszy obłuskiwanie ziarna do pożądanej doskonałości, rozpowszechniły się szybko w nowoczesnych młynach zbożowych.

Po skrupulatnem wszakże zbadaniu naukowem sprawności najrozmaitszych systemów obłuskiwaczy szmerglowych w **Państwowym Instytucie dla badań produktów zbożowych w Berlinie,** pod kierownictwem **prof. dr. Buchwalda,** skonstatowanem zostało, że **przeciętny skutek użyteczny** obłuskiwania ziarna w postronnych młynach, z zastosowaniem **leżących obłuskiwaczy szmerglowych,** wynosi **przy życie 18%,** a **przy pszenicy — zaledwie 8%,** to znaczy, że na 100 ziarn surowych, poddawanych działaniu odnośnych obłuskiwaczy, tylko 18 ziarn żytnich, a 8 ziarn pszenicznych, zostaje faktycznie obłuskanych, co należy uważać za bardzo niekorzystny wynik pracy tych maszyn i to w tym większym jeszcze stopniu, jeżeli

weźmie się pod uwagę tak znaczne rozchodowanie w tym celu siły popędowej.

Przeprowadzone zaś **liczne doświadczenia we własnym młynie powyższego Instytutu,** przy możliwie umiejętnem badaniu prób i najdokładniejszem wyregulowywaniu odnośnych obłuskiwaczy, osiągano przy życie, nie więcej jak 22%, a przy pszenicy 15% ziarn obłuskanych.

Dalsze badania fizykalne, dotyczące racjonalnego obłuskiwania ziarną zbożowego, doprowądziły do następujących wymagań w tym względzie: **w ścienionym końcu ziarnka powinno usuwać się, t. zw. bródkę, składającą się z tkanek włoskowatych, a w drugim zgrubiałym końcu ziarnka — zarodek czyli kiełek („Embrio") z pokrywającą go błonką chrząstkowatą; następnie powinny być wydzielane: zewnętrzna błonka podłużno-tkankowa, zwana obowocnią (naowocnią), lub błonką naskórkową („Epidermis", albo „Epicarpium"), wespół z następną błonką, także podłużno-tkankową, zwaną środowocnią (podowocnią), lub mięsowocnią („Mezo-Sarcocarpium"), jako mniej silnie zrośnięte z następną błonką poprzeczno-tkankową, zwaną ziarnosłonką (wowocnią), lub tkanką komórek poprzecznych („Endocarpium"), aniżeli dalsze błonki, tworzące t. zw. ziarnoskór („Episperm", „Embriomembrane") i warstwą glutenową („Perisperm"), z otoczonem przez nią wokoło t. zw. bielmem czyli jądrem właściwem lub mącznem („Endosperm");** dla tego też wzmiankowana wyżej trzecia błonka poprzeczno-tkankowa („ziarnosłonka") nie powinna być naruszaną przy obłuskiwaniu ziarna, bo, będąc ściśle zrośniętą z następnemi częściami łuski ziarnowej, która ze swej strony znowu spojoną jest bezpośrednio z jądrem mącznem, nie daje się ona odzielić, a naruszając ją z dalszemi zrośniętemi z nią częściami naskórka ziarnowego, pokrywającemi jądro mączne, częściowo zabrudza się to ostatnie, a częściowo sprowadza się zarazem stratę na mące, wykruszającą się przy tak daleko posuniętem obłuskiwaniu ziarna.

Iluzorycznem zaś jest osiąganie wyżej wskazanej granicy, wymaganej dla racjonalnego procesu obłuskiwania ziarna, przy zastosowywaniu dotychczasowych obłuskiwaczy, składających się z leżącego bębną szmerglowego, o który są z odpowiednią siłą rzucane i obcierane ziarnka zbożowe, z pomocą szybko wirującego wewnętrznego przyrządu cepowego, przyczem ziarno posuwa się jednym ciągiem od wlotu do wylotu swego wzdłuż całej długości bębną szmerglowego po linjach spiralnych, gdyż, jak to odnośne doświadczenia wykazują, znaczna część ziarn nie osiąga nawet śladu obłuskanią, co tłomaczy się zbyt pobieżnem posuwaniem się ich wzdłuż bębną szmerglowego, niedającem możności przychodzenia w zetknięcie z powierzchnią pracy tego ostatniego; z drugiej zaś strony pewna część ziarn więcej kruchych podlega częściowemu rozłamywaniu się. Dla skuteczniejszego więc obłuskiwania ziarna zachodzi potrzeba stosowania dwu- lub nawet niekiedy trzykrotnego przepuszczania ziarna przez tego rodzaju obłuskiwacz, co, prócz zużywania nadmiernie wielkiej siły popędowej, ma tę jeszcze słabą stronę, że sprowadza zbyt wielką ilość ziarn połamanych. O wiele racjonalniejszym sposobem, dla zapobieżenia owemu niedostatkowi przychodzenia ziarn w zbyt małym stopniu w zetknięcie z powierzchnią szmerglową obłuskiwacza, jest stosowanie w tym celu czasowego hamowania biegu obłuskiwanej warstwy ziarnowej, a to celem zmuszenia większej ilości ziarn do poddawania się procesowi obłuskiwania pod pewnem, wywoływanem tym sposobem, ciśnieniem. Tego rodzaju obłuskiwacz nie pracuje więcej jednym ciągłym strumieniem ziarnowym, a tylko pojedyńczymi ładunkami, sprawiającymi perjodyczne, w odpowiednich do potrzeby odstępach czasu, przerwy w zasypie ziarna, co sprowadza zarazem także odpowiednie zmiany w zapotrzebowniu siły popędowej, które odbijają się szkodliwie na pożądanej równomierności ruchu młyna, gdyż przy wysypie pojedyńczych ładunków ziarna z obłuskiwacza, zużywana na pracę jego siła popędowa szybko maleje, aż do siły, potrzebnej tylko na jego próżny bieg; natomiast, z chwilą rozpoczynania się zasypu nowego ładunku ziarnowego, odnośna siła popędowa szybko wzrasta aż do potrzebnej dla niej wielkości przy pełnej pracy obłuskiwacza; oprócz tego, przy tego rodzaju przerywanym perjodycznie wychodzie ziarna z obłuskiwacza, zatraca się potrzebną ciągłość zasypu tegoż na następną maszynę czyszczącą danej żubrowni, którą stanowi zwykle szczotkarka.

Na mocy więc tych wszystkich, wyżej wykazanych, niedomagań dotychczasowych ustrojów obłuskiwaczy ziarnowych, wyłoniła się **konieczna potrzeba stworzenia takiej maszyny obłuskującej, którąby, po jednorazowem przejściu przez nią ziarna, umożliwiała osiąganie dowolnego stopnia jego obłuskania, przy możliwie najmniejszem uszkadzaniu pojedyńczych ziarn zbożowych, oraz z takiem zmodyfikowaniem perjodycznych przerw w zasypie ziarna, ażeby takowe nie wpływały ujemnie na równomierność ruchu młyna i zapewniały w dostatecznym stopniu potrzebną ciągłość zasypu ziarna obłuskanego na następną maszynę czyszczącą.**

Dążność stworzenia takiego ustroju obłuskiwacza, który odpowiadałby wyżej wymienionym wymogom, doprowadziła do następującego praktycznego wykonania tegoż. A mianowicie, przy zachowaniu zasadniczych części składowych dotychczasowych obłuskiwaczy, t. j. szmerglowej powierzchni pracy z przyrządem cepowym, stworzone zostały trzy oddzielne komory obłuskujące, samoczynnie otwierane i zamykane w najdokładniej regulowanych odstępach czasu, a surowe ziarno doprowadza się tu z pomocą dwóch, w rurce zasypowej pomieszczonych, samoczynnie otwieranych i zamykanych, klap, w odpowiednio do nastawionego na życzony okres przebywania ziarna w komorach obłuskujących, perjodycznie po sobie następujących ładunkach. Tym sposobem **ziarno podlega tu trzykrotnemu, kolejno po sobie następującemu, obłuskiwaniu,** poczem dla danej średnicy płaszcza, odpowiadającej żądanej sprawności obłuskiwacza, sumaryczna długość płaszczy szmerglowych trzech komór nie wypada większą, aniżeli w jednorazowo tylko obłuskującej maszynie dotychczasowych systemów.

(d. c. n.).

Kronika.

KONIECZNOŚĆ POTRZEBY CZYSZCZENIA ZBOŻA PRZED JEGO WYSYŁKĄ ZAGRANICĘ.

Przy wywozie naszego zboża zagranicę często zwracano uwagę, że przychodzi ono w stanie nieoczyszczonym, zawiera dużo obcych przymieszek, jest niejednolite i zakurzone. Z tej nawet przyczyny zboże nasze osiągało na rynkach zagranicznych **niższe ceny i miało utrudnioną konkurencję.**

Aby temu zaradzić i dać możność naszym eksporterom oczyszczania zboża, przeznaczonego na wywóz, w składach wewnątrz kraju i w ten sposób przyczynić się do podniesienia wartości naszego zboża zagranicą, p. Minister Kolei inżynier K. Tyszka wydał rozporządzenie, na mocy którego przy przewozie zboża do składów do oczyszczania lub sortowania, taryfa przewozowa nie będzie ulegać przełamaniu, a będzie się obliczać za całą przestrzeń przebytą od początkowej stacji nadania do ostatecznej stacji pogranicznej.

W ten sposób zboże, idące nawet z najdalszych zakątków naszego kraju, gdzie niema należytej obróbki ziarna, może być kierowane po drodze do składów, celem **jego oczyszczenia i przesortowania, a następnie wysłane dalej zagranicę bez podrożenia przytem kosztów przewozu.**

Ułatwienie to będzie mieć bardzo poważne znaczenie przy eksporcie naszego zboża.

ŻNIWA I URODZAJ.

Główny Urząd Statystyczny, na podstawie sprawozdań korespondentów rolnych, podaje do wiadomości, co następuje:

Sierpień miał temperaturę w całej Polsce powyżej normalnej; ilość ciepła i słońca otrzymana w ciągu miesiąca była zupełnie dostateczna, brak wilgoci dawał się odczuć tylko głównie w woj. pomorskiem i mniej w poznańskiem, na pozostałym obszarze kraju, ilość opadów była najzupełniej dostateczna, a nawet w województwach: warszawskiem, łódzkiem, białostockiem i Małopolsce obfita. Pomimo niezbyt sprzyjającej pogody w części Polski, żniwa naogół odbyły się bez opóźnienia i znaczniejszych strat w ziarnie wskutek porastania i wysypywania się. Wydajność z ha w q — 100 kg. obliczona na podstawie sprawozdań z końca sierpnia przedstawia się w sposób następujący: pszenicy 14,6 q, jęczmienia 13,6 q, żyta 13,8 q, owsa 13,4 q. Wobec tego zbiór całkowity poszczególnych zbóż przypuszczalnie wyniesie dla pszenicy — 15,939,800 q, jęczmienia — 16,630,900 q, żyta—67,765,400 q, owsa—34,520,000 q.

W porównaniu z ubiegłym rokiem zwiększenie zbiorów wynosi: dla pszenicy 80,2%, jęczmienia 37,7%, żyta 85,4%, owsa 43,1%. W stosunku do przeciętnych przedwojennych zbiorów, zbiór roku obecnego stanowi: pszenicy 94,7%, jęczmienia 111.0%, żyta 119.7%, owsa 122.8%. Prowizoryczne dane powyższe mogą jeszcze uledz zmianie, gdyż ostateczne dokładne obliczenia zbiorów zostaną dokonane dopiero w czasie młocki w pełnym biegu.

Urodzaj ziemniaków w r. b. jest niepewny, gdyż wskutek nadmiernej wilgoci w wielu miejscowościach podlegają one w znacznym stopniu gniciu i choć przeciętny zbiór z ha obliczają w chwili obecnej dla całej Polski na 123 q (= 100 kg), jednakże nie można spodziewać się obfitego zbioru.

PRODUKCJA PSZENICY W ST. ZJEDNOCZONYCH I KANADZIE.

Według danych urzędowych ogółem pod uprawą jest w Kanadzie w r. b. 51.103.600 akrów (nie licząc gruntów pod uprawą siana), czyli o 300.000 akrów więcej, niż w r. 1924.

Obszary pod uprawę poszczególnych gatunków zboża przedstawiają się następująco: pszenica — 22.200.000 akrów (plus 0,7%), owies — 74.609.0o0 akrów (plus 0,8%), jęczmień 3,444,000 akrów (plus 1,1%), żyto 842.000 akrów (mniej o 5%).

Ilość pszenicy przeto, jaką Kanada może wywozić powinna być o 100 miljonów buszli większa, niż w roku ubiegłym. Ma to tem większe znaczenie dla Kanady, iż wiadomości, dochodzące ze Stanów Zjednoczonych i Indji, dwu innych obok Kanady najważniejszych wytwórców pszenicy na wywóz, wskazują, iż państwa te będą w roku bieżącym rozporządzały jedynie małą ilością pszenicy na wywóz. Po zaspokojeniu potrzeb rynków własnych, nadwyżka dla wywozu nie wyniesie ponad 11 miljonów buszli, zamiast 200 miljonów, wywożonych przeciętnie ze Stanów Zjednoczonych w latach ostatnich.

Istnieje przeto uzasadnione przypuszczenie, że Kanada będzie w roku bież. miała sposobność spieniężenia swojego urodzaju po wysokich cenach.

ŻYTO.

Wysokie ceny żyta, notowane ostatnio na rynku wewnętrznym przy poważnem osłabieniu cen na rynkach zagranicznych, wywołały znaczne zmiany: zapasy, które były przeznaczone na eksport, skierowano na rynek wewnętrzny. Poznań, który wyłącznie niemal pracował na eksport, w tych dniach kierował żyto do Warszawy. Wobec niewielkiej pojemności rynku wewnętrznego i przesilenia w młynarstwie, większa podaż obniżyła ceny. Spodziewana jest w najbliższych dniach dalsza zniżka. Decydująca zniżka nastąpić ma w końcu października, gdy ukończą się roboty w polu i rozpocznie się intensywniejsza młocka. Inne gatunki zbóż bez zmiany.

KREDYT ZAGRANICZNY DLA MŁYNARSTWA.

Związek Młynarzy Polskich wraz z delegaturą Związku Przemysłowców Małopolskich w osobach: p. Dr. Rogera Battagli i p. Marjana Kirscha, czynią oddawna zabiegi w kierunku uzyskania znaczniejszych kredytów zagranicznych dla całego młynarstwa.

W pierwszych dniach sierpnia grupa banków (Amstelbank, Creditanstal) poczyniła przyrzeczenia co do udzielenia kredytów w wysokości około ½ miljona dolarów, o ile czynniki rządowe zmienią nieracjonalną politykę w stosunku do młynów, stosowaną w uprzednim okresie (ulgi celne na mąkę, utrudnienie wywozu otrąb i t. p.).

Z dniem 1-go sierpnia wszystkie powyższe trudności zostały przez Rząd usunięte, tak, że korzystny teren dla realizacji pożyczki był już przygotowany.

Niestety jednak późniejsza dewaluacja złotego polskiego zachwiała zaufanie zągranicznych sfer finąnsowych i realizacja kredytów napotkała na chwilowe trudności. Niezależnie od tego pertraktacje nie zostały przerwane, a przeciwnie, zaszły korzystne okoliczności, które powinny wpłynąć na skuteczność zabiegów, a mianowicie:

Bank Polski przy poparciu czynników rządowych, wyraził zgodę na przyjęcie tegoż kredytu młynarskiego w formie kredytu reportowego, t. j., że pod podkład dolarów udzieli młynarzom kredytu w złotych, a sam bierze zobowiązanie co do terminowego zwrotu kredytu dolarowego.

Jak się dowiadujemy, czynniki rządowe przy wydatnej inicjatywie i poparciu p. Ministra Przemysłu i Handlu zamierzają poprzeć **eksport produktów mącznych** przez ułatwienia taryfowe i t. p., co ma stworzyć również korzystną podstawę przy zabieganiu o kredyty zagraniczne. Sprawy te mają być przedmiotem najbliższych obrad Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

Zwracamy się tą drogą do Panów, ażeby przedsiębiorstwa młynarskie **przeważnie o charakterze handlowym,** mające zainteresowanie dla tegoż kredytu przesłały możliwie odwrotnie wnioski kredytowe w myśl przesłanych im przez Związek Młynarzy wzorów podań i uprzedzamy, iż cały materjał, dotyczący powyższego kredytu, musi być właściwym czynnikom przedstawiony najdalej do dn. 10 b. m. Po tym terminie zgłoszenia będą nieaktualne.

WALUTY Z EKSPORTU.

Według nowego zarządzenia dyrekcji Banku Polskiego, wysokość stawek, waluty eksportowej przy wystawianiu zaświadczeń walutowych na eksport zboża obniżono, jak następuje: za 100 klg. pszenicy na 4.50 dol. St. Zjedn. Am. Półn., zaś za 100 klg. żyta i jęczmienia na 3.50 dolarów.

Nowe to zarządzenie ma na celu ułatwienie eksporterom nabywania walut.

POMOC RZĄDOWA DLA BANKóW.

Wskutek trudności, w jakich znalazło się kilka banków, ujawnił się w społeczeństwie nerwowy nastrój, pod którego wpływem rozpoczęto bez potrzeby i powodu wycofywać wkłady nawet z takich banków, które prowadzą gospodarkę ostrożną i zdrową i których polityka szła po linji interesów państwa.

Pragnąc przyjść z pomocą tym solidnym instytucjom i dostarczyć mi środków dla wzmożenia sytuacji banków, p. minister skarbu powołał komitet kredytowy pod przewodnictwem p. wice-ministra skarbu. Komitet istnieć będzie przy Banku Gospodarstwa Krajowego i składać się ma z 2 delegatów minist. skarbu, przedstawiciela Banku Polskiego, Banku Gospodarstwa Kajowego oraz Związku banków.

Pan minister skarbu przekazał Bankowi Gospodarstwa Krajowego znaczne środki pieniężne na zażegnanie obecnego przesilenia bankowego.

Komitet kredytowy, powołany przez p. ministra skarbu dla niesienia pomocy bankom, obraduje codziennie; do chwili obecnej omówiono sytuację ogólną banków naszych i stwierdzono, że chwilowe trudności gotówkowe, w jakich znalazły się niektóre banki, są następstwem nieuzasadnionego wycofywania wkładów i że pogłoski, rozszerzane pod wpływem popłochu o niemożności pokrywania zobowiązań przez banki, są bezpodstawne.

Komitet bada obecnie sytuację poszczególnych banków, celem stwierdzenia zakresu niezbędnej pomocy dla nich. Do niesienia pomocy tej już przystąpiono.

KSIĄŻKI I CZASOPISMA.

Książki dla każdego.

Bezsprzecznie dla każdego są przeznaczone książki „Bibljoteki Domu Polskiego", o których wspomnialiśmy w poprzednim numerze. Jak z nadesłanych tomów wynika, książki są tak dobierane, by były dostępne dla wszystkich ludzi czytających, by stanowiły rozrywkę, a z rozrywką łączyły pożyteczne. „Bibljoteka Domu Polskiego" wprowadza czytelnika w bogactwo naszej literatury, narodowej, dając rzeczy najcenniejsze, stanowiące o polskiej wielkości kulturalnej i cywilizacyjnej.

Przeważnie wydawane są powieści, jednakże, jak zapowiada wydawnictwo, poza powieścią wydawane będą dziełka popularno-naukowe, zaznamiające czytelnika w sposób wyczerpujący z dzisiejszym stanem wiedzy ogólno-ludzkiej.

Śmiało więc powiedzieć możemy, że to istotnie książka, którą czytać powinien każdy.

„Przemysłowiec".

„Przemysłowiec" Nr. 18 wyszedł z druku. Ukazał się tym razem w zwiększonym formacie. Numer poświęcony jest Gnieznu, z racji wystawy rolniczo-przemysłowo-rzemieślniczej i uroczystościom wielkopolskiego rzemiosła w Poznaniu.

Na interesującą treść numeru składają się artykuły K. Żakowskiego, Kaz. Bruzdy, P. Piekarczyka i w. innych.

Adres redakcji: Poznań, ul. Franciszka Ratajczaka Nr. 26.

Dział Prawno-Informacyjny.

KALENDARZYK PODATKOWY NA M. PAŹDZIERNIK.

Podatek przemysłowy (od obrotu).

Podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w I-em półroczu 1925 r., winien być wpłacony od dnia 15 września do dnia 15 października.

Podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w m. wrześniu przez przedsiębiorstwa, obowiązane do wpłat miesięcznych, winien być wpłacony do 15 października.

Podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i t. p. musi być wpłacony do kasy skarbowej po 7 dniach dokonania wypłaty.

Państwowy podatek od lokali.

Termin płatności podatku od lokali za II półrocze 1925 r. bez pobierania kary za zwłokę został wyznaczony do dnia 28 października.

Nadto płatne są wszystkie podatki, prolongaty i raty podatkowe, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w październiku.

INSTRUKCJA DLA PP. WOJEWODÓW, DELEGATA RZĄDU NA ZIEMIĘ WILEŃSKĄ, KOMISARZA RZĄDU NA ST. M. WARSZAWY W SPRAWIE LIKWIDACJI PAŃSTWOWYCH CZYNSZÓW WIECZYSTYCH I DZIERŻAW WIECZYSTYCH, WYDANA PRZEZ P. MINISTRA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH.

W „Monitorze Polskim" Nr. 206 z dn. 7 września bież. r. została ogłoszona instrukcja z dn. 8 sierpnia b. r. w sprawie likwidacji państwowych czynszów wieczystych i dzierżaw wieczystych.

Likwidacja dotyczy praw Skarbu Państwa na nieruchomościach obciążonych świadczeniami wieczystemi na rzecz tegoż Skarbu i ma być przeprowadzona przez przyjęcie spłaty świadczeń powyższych, zgodnie z warunkami, które będą poniżej omówione. **Likwidacja nie ma charakteru przymusowego i dokonywa się tylko na życzenie zainteresowanej strony, mianowicie czynszowników wieczystych i dzierżawców wieczystych.**

Spłata ma wynosić:

a) dla nieruchomości, co do których Skarbowi Państwa nie służy prawo podwyższania czynszów — kwota, otrzymana z pomnożenia czynszu rocznego przez 50;

b) dla nieruchomości zaś, co do których prawo powyższe Skarbowi Państwa służy — kwota, otrzymana z pomnożenia przez 50 czynszu rocznego ostatnio podwyższonego, względnie czynszu, który będzie ustalony po dokonaniu służącego Skarbowi Państwa podwyższenia, z dodaniem kwoty, otrzymanej z pomnożenia $^1/_3$ tegoż czynszu przez 50.

Zgodnie z tem, należy w wypadku przewidzianym w punkcie a) oznaczać wysokość spłaty przez pomnożenie czynszu rocznego przez 50. Jeżeli więc rzeczowy czynsz roczny wynosi np. 50 zł., to spłata wyniesie 50 zł. $\times$ 50 = 2.500 zł.

W wypadku przewidzianym w punkcie b) należy przedewszystkiem przeprowadzić ścisłą rewizję wysokości czynszów i dokonać przypadającej podwyżki zgodnie z warunkami umownemi. Następnie dla ustalenia kwoty spłaty należy podwyższony czynsz roczny pomnożyć przez 50 i do otrzymanego iloczynu dodać $^1/_3$ kwoty, uzyskanej z pomnożenia tegoż czynszu rocznego przez 50. Jeżeli więc podwyższony czynsz roczny wynosi np. 50 zł., to spłata wyniesie kwotę 50 zł. $\times$ 50 = 2.500, zwiększoną o sumę 50 zł. $\times$ 50 : 3 = 833 zł. 33 gr., ogółem więc w tym wypadku spłatę, stanowiłaby suma 2.500 + 833 zł. 33 gr. = 3.333 zł. 33 gr.

Sumy spłaty świadczeń wieczystych, obliczone w sposób powyższy, nie mogą w poszczególnych wypadkach przekroczyć $^1/_5$ obecnej wartości gruntu, względnie nie mogą stanowić mniej, niż $^1/_{20}$ wartości powyższej, wobec czego należy obliczone dla każdego poszczególnego wypadku kwoty pieniężne porównać z wartością gruntu. W razie, gdyby suma spłaty powyższych świadczeń wieczystych przekraczała $^1/_5$ lub była mniejsza od $^1/_{20}$ wartości gruntu, wówczas należy odpowiednio zmniejszyć sumę tę do $^1/_5$ wskazanej wartości, względnie zwiększyć do $^1/_{20}$ tejże.

Jeżeli więc wartość nieruchomości X stanowi 3.000 zł., a obliczona kwota spłaty wyniesie 1.000 zł., to należy sumę spłaty zredukować do 600 zł., t. j. kwoty, stanowiącej $^1/_5$ wartości nieruchomości. Jeżeli natomiast nieruchomość Y oszacowana została na 2400 zł., a obliczona kwota spłaty wyniesie 50 zł. należy sumę spłaty zwiększyć do 120 zł., stanowiącej $^1/_{20}$ wartości nieruchomości.

Zasada, przytoczona powyżej co do zmniejszania sumy spłaty do $^1/_5$ wartości nieruchomości, może być stosowana tylko w tym wypadku, jeżeli przy ustalaniu sumy spłaty w myśl powyższej zasady, przy zastosowaniu mnożnika 20 zamiast 50 osiągniemy kwotę, równą, względnie mniejszą, niż $^1/_5$ wartości nieruchomości; w przeciwnym razie winien być zastosowany mnożnik 20 zamiast 50 i otrzymana w ten sposób suma spłaty nie podlega zmniejszeniu.

Wypadki, kiedy ma być stosowany mnożnik 20, ilustrują następujące przykłady:

Przykład I:

Nieruchomość, co do której Skarbowi Państwa nie służy prawo podwyższania czynszów, ma wartość 30.000 zł.; czynsz roczny wynosi 600 zł.; kwota spłaty obliczona na zasadzie powyższego wyniesie 600 $\times$ 50 = 30.000 zł., natomiast spłata obliczona przy zastosowaniu mnożnika 20 — wyniosłaby 600 $\times$ 20 = 12.000 zł. Obniżenie spłaty do $^1/_5$ wartości zniżyłoby kwotę 30.000 zł. do 6.000 zł., wobec czego i mając na względzie, że spłata, otrzymana przy mnożniku 20, dałaby Skarbowi Państwa 12.000 zł., należy uznać tę sumę 12.000 zł. za granicę zmniejszenia i zamiast kwoty złotych 30.000 ustalić zł. 12.000.

Przykład II:

Nieruchomość, co do której Skarbowi Państwa służy prawo podwyższenią czynszu mą wartość także 30.000 zł. i opłaca roczny czynsz, wynoszący zgodnie z dokonaną na zasadzie umowy podwyżkę 600 zł.

Kwota spłaty obliczona na zasadzie powyższego wyniesie:

$$(600 \times 50) + \frac{600 \times 50}{3} = 30.000 + 10.000 = 40.000$$

złotych, spłata obliczona natomiast przy zastosowaniu mnożnika 20 wyniosłaby $(600 \times 20) + \frac{600 \times 20}{3} =$ $= 12.000 + 4.000 = 16.000$ złotych.

Obniżenie spłaty do $^1/_5$ wartości zniżyłoby kwotę 40.000 zł. do 8.000 zł., wobec czego i mając na względzie, że spłata otrzymana przy mnożniku 20 dałaby Skarbowi Państwa 16.000 złotych, należy uznać tę sumę 16.000 zł. za granicę zmniejszenia i zamiast kwoty 40.000 ustalić zł. 16.000.

Jako wartość nieruchomości należy przyjąć szacunek ustalony przez władze skarbowe w myśl rozporządzenia II Ministra Skarbu z dn. 15 listopada 1923 r., zawierającego przepisy o ustaleniu wartości przedmiotów majątkowych (Dz. Ust. R. P. Nr. 123, poz. 996).

W razie, gdyby szacunek powyższy nie był jeszcze prawomocnie ustalony przez władze skarbowe, wówczas obliczenie wartości nieruchomości, obciążonych świadczeniami wieczystemi na rzecz Skarbu Państwa, przewidziane w § 2 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej dokonywa się na zasadach, ustalonych w rozporządzeniu II Ministra Skarbu z dn. 15 listopada 1923 r. przy ewentualnem uwzględnieniu materjałów rzeczowych, posiadanych przez władze skarbowe, przyczem kwoty pieniężne, ustalone w markach, zgodnie z cytowanem rozporządzeniem, winny być przeliczone na złote w myśl art. 7 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o podatku majątkowym (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 746) i § 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 14 kwietnia 1924 r. o zmianie ustroju pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 351), licząc złoty według kursu 1 zł. = 20.000 mk.

Obliczenie oraz przyjęcie kwot, przypadających z tytułu likwidacji, jak również czynności, przewidziane w § 4 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30-go grudnia 1924 r. o likwidacji państwowych czynszów wieczystych i dzierżaw wieczystych dokonywują właściwi wojewodowie, w m. st. Warszawie Komisarz Rządu i w okręgu administracyjnym wileńskim delegat Rządu na ziemię wileńską.

Podania o likwidację państwową czynszów wieczystych i dzierżaw wieczystych winny być składane do właściwych wojewodów (komisarza Rządu na m. st. Warszawę, delegata Rządu na ziemię wileńską). Podania opłacone należytym stemplem mogą być wnoszone przez zainteresowanych lub przez ich zastępców, zaopatrzonych w specjalne pełnomocnictwa, sporządzone w formie notarjanej.

Do podań mają być dołączone:

a) ostatni konsens, umowa, względnie akt nadania;

b) dowody pomiarowe (plany, rejestry), o ile dana nieruchomość nie ma uregulowanej hipoteki;

c) o ile nieruchomość ma uregulowaną hipotekę odpis wykazu hipotecznego, ewentualnie dodatkowe inne dokumenty, stwierdzające obszar nieruchomości na zasadzie planów, sporządzonych przez władze do tego upoważnione.

Uwaga: O ile strona, ubiegająca się o skup, nie posiada, któregokolwiek z wyżej wyszczególnionych dowodów, a w urzędzie wojewódzkim, względnie Komisarjacie Rządu są w aktach potrzebne dowody, wówczas urząd może zwolnić stronę od złożenia brakujących dokumentów.

Po obliczeniu wysokości spłaty winien być niezwłocznie powiadomiony zainteresowany czynszownik wieczysty, względnie dzierżawca wieczysty o przypadającej od niego należności z tytułu spłaty przez przysłanie mu odpowiedzi.

Po wpłaceniu przez czynszownika wieczystego względnie dzierżawcę wieczystego we właściwej kasie skarbowej sumy spłaty, przedstawieniu przez niego odnośnego pokwitowania i złożeniu deklaracji, że nie rości do Skarbu Państwa żadnych pretensji z tytułu likwidacji państwowych czynszów, względnie dzierżawy wieczystej, wydaje mu wojewoda (komisarz Rządu m. st. Warszawy, delegat Rządu na ziemię wileńską) zaświadczenie o dokonanej spłacie świadczeń wieczystych, na podstawie którego to zaświadczenia na jednostronny wniosek wieczystego dzierżawcy lub wieczystego czynszownika następuje wykreślenie z wykazu hipotecznego wpisów, dotyczących świadczeń wieczystych. O ile nieruchomość niema uregulowanej hipoteki, to po uiszczeniu przez wieczystego dzierżawcę lub wieczystego czynszownika całkowitej sumy spłaty jednorazowo lub też ratami (§ 7 instrukcji) właściwy wojewoda (komisarz Rządu na m. st. Warszawę, delegat Rządu na ziemię wileńską) zawiera w imieniu Skarbu z wieczystym dzierżawcą lub wieczystym czynszownikiem notarjalny akt o dokonanej spłacie.

Koszty, wynikające z powyższych czynności, ponosi wieczysty dzierżawca, względnie wieczysty czynszownik.

Kiedy obliczona z tytułu likwidacji praw Skarbu Państwa kwota pieniężna przewyższy sumę złotych 1.000 (jeden tysiąc), może wojewoda (Komisarz Rządu na m. st. Warszawę, delegat Rządu na ziemię wileńską) w drodze wyjątkowej, po stwierdzeniu, że stan majątkowy czynszownika wieczystego lub dzierżawcy wieczystego i specjalne uciążliwe warunki materjalne, w których się znajduje (obciążenie nieruchomości długami, klęski żywiołowe i t. p.), nie dają mu możności spłacić jednorazowo całej sumy, sprolongować częściowo spłatę przez zawarcie w imieniu Skarbu Państwa z zainteresowanym czynszownikiem wieczystym lub dzierżawcą wieczystym umowy na warunkach szczegółowo oznaczonych którą strony podpisują bez udziału rejenta.

Przy zawieraniu umowy należy żądać natychmiastowego wpłacenia do kasy skarbowej części kwoty spłaty, wynoszącej $^1/_3$ całkowitej sumy należności, reszta winna być spłacona najdalej w przeciągu 2 lat od daty zawarcia umowy w czterech równych ratach półrocznych. Za rok kalendarzowy, w którym zawarta zostanie umowa, winien czynszownik wieczysty lub dzierżawca wieczysty opłacić na rzecz Skarbu Państwa całkowity czynsz dzierżawny, począwszy zaś od 1 stycznia następnego roku kalendarzowego winien opłacać procenty zgóry od sprolongowanej i przypadającej jeszcze do uiszczenia części sumy spłaty, odpowiednio do ustalonych w umowie terminów płatności rat spłaty, licząc 1% miesięcznie.

Jeżeli więc nap. suma spłaty oznaczona została w wysokości zł. 3.000 i jeżeli czynszownik wieczysty lub dzierżawca wieczysty ma spłacić w dniu podpisania umowy, np. w dniu 4 maja 1926 r. $^1/_3$ część sumy spłaty, a resztę w przeciągu 2 lat w czterech

równych półrocznych ratach, to — zgodnie z tem będzie musiał uiścić:

4 maja 1926 r.	1.000 zł.
4 listopada 1926 r.	500 zł.
4 maja 1927 r.	500 zł.
4 listopada 1927 r.	500 zł.
i 4 maja 1928 r.	500 zł.
Razem	3.000 zł.

Za rok kalendarzowy 1926 opłaci czynszownik wieczysty lub dzierżawca wieczysty — w terminach, ustalonych w konsensie lub umowie — całkowity czynsz dzierżawny, począwszy zaś od 1 stycznia 1927 r. będzie regulował procenty od sprolongowanej sumy spłaty w sposób następujący:

W dniu 1 stycznia 1927 r. zapłaci procent od 1.500 zł. za czas od 1 stycznia 1927 r. do 4 maja 1927 r. W dniu 4 maja 1927 r. zapłaci procent od 1.000 zł. za czas od 4 maja 1927 r. do 4 listopada 1927 r. W dniu 4 listopada 1927 r. zapłaci procent od 500 zł. za czas od 4 listopada 1927 r. do 4 maja 1928 r.

O każdej dokonanej spłacie świadczeń wieczystych, względnie o zawartej odnośnej umowie określającej warunki spłaty (§ 7 instrukcji), odnośne urzędy winny natychmiast nadsyłać sprawozdanie do Ministerstwa Rolnictwa i D. P.

ULGI PODATKOWE I KREDYTOWE.

Wobec stwierdzenia, że wpływy państwowe we wrześniu doznały — w porównaniu z sierpniem — polepszenia, ministerjum skarbu postanowiło w ostatnim kwartale r. b. uczynić szereg ulg płatniczych, a mianowicie:

a) rozłożono ratę podatku majątkowego od rolników, płatną w październiku na 2 części z odłożeniem części 2-ej na listopad, projektowane też jest pobranie tej 2-ej części w zbożu;

b) odroczono drugą ratę podatku gruntowego, płatną w terminie do 15 listopada r. b. tym rolnikom, którym w związku z zeszłoroczną klęską nieurodzaju podatek gruntowy za rok ubiegły odroczony jest do jesieni r. b.;

c) Bank Gospodarstwa Krajowego i Bank rolny upoważnione są do rozkładania spłaty długów, przypadających od rolników w r. b. na terminy dłuższe — aż do 1 kwietnia 1926 r.;

d) jednocześnie rząd polecił, aby kasy państwowe nie opóźniały realizowania asygnat na uskutecznione dostawy i roboty rządowe.

Dział Gospodarczy.

POLSKA EKSPANSJA GOSPODARCZA.

Opanowanie kryzysu gospodarczego, trapiącego Polskę i powodującego zrozumiałe przygnębienie społeczeństwa, jest rzeczą pierwszorzędnej wagi, zagadnieniem interesującem zarówno kapitalistów, jak i trzeźwo myślącą część sfer robotniczych.

Przesilenie jest klęską, której złe skutki powodują niepożądane komplikacje w produkcji oraz organizacji pracy, dającą się jednak, przy zastosowaniu racjonalnych metod ograniczyć. Coraz zgodniejszą staje się opinja naszego społeczeństwa co do tego, iż należne miejsce w gronie narodów zdobędzie dla nas nietylko polityk i żołnierz, lecz przedewszystkiem rolnik, przemysłowiec, technik i kupiec polski. O ile eksport towarów polskich nie wzrośnie w szybkiem tempie, przesilenie ekonomiczne utrwali się, pociągając za sobą nowe komplikacje, Chcąc tem zaradzić, winniśmy w miarę możności zastosować w zakładach przemysłowych najnowsze udoskonalenia techniczne, obniżające koszta produkcji, mieć tańszego robotnika, orjentować się w wymaganiach rynku zagranicznego, szybciej dostarczać towary do miejsc przeznaczenia, wreszcie posiadać dokładne informacje, gdzie i kiedy nasze produkta zaofiarować, Kwestja kryzysu gospodarczego, niepokojącego umysły, stałaby się mniej niebezpieczną.

Należy jednak nietylko chcieć, ale móc eksportować fabrykaty i półfabrykaty nasze zagranicę na możliwie największą skalę, utrudniając jednocześnie eksport niektórych surowców przez zamknięcie granicy lub wysokie opłaty celne.

Długoletnia zależność od polityki handlowej państw zaborczych uniemożliwiła Polsce zdobycie rutyny i doświadczenia w sprawach eksportowych, układ zaś stosunków powojennych zmienił zasadniczo konfiguracje rynków zbytu, zmuszając do utworzenia odpowiednich organizacyj, zmierzających do zdobycia zagranicznej klijenteli.

Polska, nie posiadając odpowiednich kapitałów, taniego kredytu i siły odpornej, sprężyście zorganizowanego przemysłu, ani licznych odbiorców zagranicznych skazana jest na zalew wyrobami obcemi. Dzieje się to dlatego, że kupcy zagraniczni rozporządzają znacznemi zapasami wartościowych, a tańszych od naszych towarów, dają przy zakupach kilkomiesięczny, nisko- lub bezprocentowy kredyt, mają możność obniżenia cen i terminowej dostawy. Uzdrowienie warunków istnienia naszego handlu wymaga wprowadzenia wysokich ceł od importowanych towarów, taniego kredytu, zniżek kolejowych i opłat podatkowych, **co więcej — należy otworzyć przed nim nowe rynki zbytu,** informując go jednocześnie, gdzie i w jakich warunkach można spieniężyć towary, przystosować produkcję do gustu i zwyczajów zagranicznych nabywców, zbadać zdolność płatniczą nowych klijentów, przedstawić im korzyści, płynące ze stosunków z Polską, zabiegać o odpowiedni układ taryf kolejowych i celnych, warunków tranzytowych, oraz traktatów handlowych.

Przemysłowiec, kupiec, lub rolnik polski, walcząc z różnemi trudnościami natury technicznej, przedewszystkiem zaś z brakiem gotówki, nie jest w stanie na własną rękę, a nawet z pomocą związków zawodowych badać konjunktur handlu wszechświatowego, strzedz się niebezpieczeństwa nadprodukcji, zasięgać informacji co do możliwości eksportowych, wreszcie wyszukiwać nabywców na swe towary.

Kraje, posiadające wzorowo zorganizowaną służbę konsularną, dobrze wyszkolonych i uposażonych, oficjalnych attachés handlowych, korzystających z przywilejów dyplomatycznych, wreszcie odpowiednią rutynę w organizacji handlu, łatwiej i szybciej zbywają swe towary, uzyskując przewagę nad nami.

Obecne finansowe położenie Polski nie pozwala jej na zorganizowanie i utrzymanie dość licznej i sprężyście pracującej oficjalnej reprezentacji o charakterze dyplomatyczno-handlowym, mogącej szerzyć zewnątrz kraju propagandę polskiego przemysłu i handlu, oraz być łącznikiem między naszym i obcym światem gospodarczym.

Czynności te winno spełnić **Zrzeszenie Gospodarcze Polaków w kraju i zagranicą**, które postawiło sobie za cel **spotęgowanie polskiej ekspancji gospodarczej według systemów, stosowanych przez pokrewne organizacje w państwach zachodnich** z uwzględnieniem właściwości polskiego życia gospodarczego.

Ideowa strona działalności Zrzeszenia zaznaczy się w opracowywaniu artykułów i specjalnych wydawnictw treści gospodarczej, zbieraniu informacyj w dziedzinie przywozu z zagranicy i wywozu tamże produktów wytwórczości polskiej, a następnie uświadomienie o wynikach tej akcji sfer zainteresowanych, badanie zmian w prawodawstwie zagranicznem w zakresie ustaw taryfowych, celnych, podtkowych i innych, mających związek z życiem gospodarczem, wchodzenie w kontakt z zagranicznemi izbami handlowemi, przemysłowemi i rolniczemi, oraz wszelkiemi korporacjami o charakterze gospodarczym.

Zapewnienie Zrzeszeniu dochodów potrzebne jest nietylko dla pokrycia kosztów administracyjnych i personalnych, lecz także na wydatki, związane z ideową stroną jego działalności. Obrana dla Zrzeszenia forma spółdzielni ułatwia należyte skoordynowanie całokształtu jego działalności w powyższem ujęciu.

Zrzeszenie Gospodarcze Polaków w Kraju i Zagranicą powstało za moralnem poparciem Stałej Delegacji Polskich Zrzeszeń Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów, Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie, oraz Centralnego Związku Polskich Organizacyj Rolniczych, które to organizacje nie mogły podjąć się zadań, wytkniętych przez zrzeszenie, ponieważ terytorjalność ich nie rozpościera się na zagranicę.

Powyższa akcja będzie o tyle ułatwioną, że już Ministerstwo Spraw Zagranicznych wydało okólnik z dnia 30/III b. r. Nr. 2460 z poleceniem, by poszczególne placówki, przystąpiły niezwłocznie do rejestrowania zamieszkałych w podległych im okręgach wybitniejszych Polaków fachowców, w dziedzinie gospodarczej.

Należy przeto spodziewać się, że każdy Polak z liczby powołanych zechce czynnie poprzeć Zrzeszenie „Polska Ekspansja Gospodarcza" „P. E. G.".

WIĘCEJ SPOKOJU I ROZWAGI.

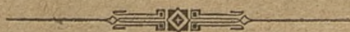
Otrzymaliśmy następującą odezwę naczelnych organizacji społeczno-gospodarczych.

Od dłuższego czasu jesteśmy świadkami ostrego przesilenia, które kraj przechodzi. Rozpoczęło się ono z chwilą spadku złotego. W przyczyny tego spadku wchodzić nie będziemy. Są one powszechnie znane, a najważniejszą z nich wzmożony przywóz jako następstwo zeszłorocznego nieurodzaju. Wywołany przez to odpływ walut zmusił Bank Polski do poważnego zmniejszenia obiegu pieniężnego i ograniczenia kredytów. Wywołało to powszechny brak środków obiegowych i wzmagającą się z dniem każdym pogoń za pieniądzem.

W społeczeństwie zapanowało zaniepokojenie, które ogarniać zaczęło, coraz szersze sfery. Jak zwykle w tych razach znalazły się liczne zastępy pesymistów, szerzących trwogę, niewiarę i popłoch. Wyrazem tych nastrojów było wycofywanie pieniędzy z instytucji finansowych. Spotęgowane ono było zachwianiem się kilku instytucji finansowych, które nigdy nie odgrywały w życiu gospodarczem poważniejsze roli. Zniknięcie ich z powierzchni, na którą wypłynęły w kresie inflacji, przyczyni się tylko do uzdrowienia sytuacji.

Nie zapominajmy, że życie gospodarcze, jak i życie finansowe kraju, oparte jest na zdrowych podstawach, instytucje zaś finansowe, pracujące od długiego szeregu lat, złożyły dowody swej solidności, zdoławszy przetrwać szereg najcięższych chwil w ostatniem dziesięcioleciu. Kto przyczynia się do wytrącenia z równowagi życia gospodarczego kraju, działa tem samem i na własną szkodę. Skutki ulegania nastrojom chwili mogłyby stać się tak groźne, że obowiązkiem jest naszym odwołać się do społeczeństwa o zachowanie zimnej krwi i rozwagi. Nie wątpimy, że jak w tych ciężkich chwilach, które kraj przechodził, rząd, ciała prawodawcze i społeczeństwo znajdą w sobie dostateczną moc, aby wspólnemi siłami przejść ciężką chwilę obecną.

Związek polskich organizacji rolniczych,
Centralny Związek polskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów.

Rynek zbożowy.

	15/IX	20/IX	1/X	UWAGI
Warszawa				
Pszenica	25.00	25.50	25.00	cena franco Warszawa
żyto	18.20	18.50	18.—	" " "
mąka żytnia krajowa 50%.	33.00	—	—	*) loco Warszawa.
otręby żytnie	12.00	12.50	12.00	
jęczmień (browarny)	22.00	22 50	21.50	fr. st. załadowcza
owies	18.00	18 25	17.50	" " "
Poznań				
pszenica	23.50	24.00	23 – 23.50	loco Poznań
żyto	17.50	18.00	16—17.—	" "
jęczmień	21.50	20.50	21.50	" "
owies	17.50	17.00	18.00	" "
mąka żytnia 65% z workami . . .	—	24—25.—	25.80—26.50	" "
otręby żytnie	12,50	10—11.—	11.50	" "

*) Ceny podane za 100 kgr.

Rynek pieniężny.

15/IX — 1/X 1925.

	15/IX	18/IX	20/IX	25/IX	1/X
Dolary St. Zjedn.	5,95	5,96	5,90	6,00	5,95
Funty angielskie	28,40	28,50	28,40	23,50	28,40
Franki szwajcarskie (za 100 fr.) . .	115,60	115,50	116,00	116,50	115,50
" francuskie (za 100 fr.) . . .	28,30	28,30	28,40	28,60	28,40
Korony czeskie (za 100 kor.) . . .	17,30	17,40	17,50	17,74	17,40

Spieszcie z wpłacaniem składek!

Roczna składka członkowska zgodnie z uchwałą Walnego Zebrania Delegatów Delegatów Zw. Mł. Po dn. 14 czerwca 1925 r. wynosi:

Od wiatraków i młynów jednozłożeniowych . . 2 zł. 50 gr.
Od wiatraków o 2-ch i więcej złożeniach . . po 2 zł. 50 gr. od złożenia.
Od młynów o 2-ch i 3 ch złożeniach . . . . . po 5 zł. — " od złożenia.
Od młynów o 4-ch i 5-ciu złożeniach . . . . . po 8 zł. — " od złożenia.
Od Młynów o 6-ch i więcej złożeniach . . . . po 10 zł. — " od złożenia.

Za złożenie liczy się pojedyńczy postaw walcowy (podwójne postawy walcowe oblicza się w stosunku 2-ch złożeń), **jedna para kamieni, perlak i jagielnik.**

Majstrowie, kierownicy młynów, monterzy, technicy, czeladnicy płacą rocznie **2 zł. 50 groszy**

Wpisowe jednorazowe dla nowych członków wynosi 5 złotych.

Należności można przesyłać na nasze konto w P. K. O. **№ 1615.**

Kto nie opłacił jeszcze składki lub nie poczynił dopłat za 1925 r. niech śpieszy z dopełnieniem tego obowiązku.
Składki członkowskie są poważnie zmniejszone, a więc z uregulowaniem nie należy się odciągać.

Ogłoszenie o przetargu.

Łódzi Urząd Wojewódzki podaje do wiadomości, że **w dniu 26 października 1925 r.** w siedzibie Urzędu **w Łodzi** drogą przetargu, poprzedzonego konkursem ofert, odbędzie się sprzedaż niżej wymienionych państwowych osad młyńskich, pokordonowych i po b. komorze celnej.

L. p.	NAZWA OBJEKTU	Starostwo	Gmina	Odleg. od kol. w klm.	Przestrzeń gruntu w ha.	Budynki	Cena szacunkowa
1	os. młyń. Niesułków	Brzezińskie	Niesułków	7	11.0252	młyn wodny o 3 parach kamieni, dom mieszkalny i zabud. gospod.	21.369 zł.
2	„ „ Witów	Piotrkowskie	Uszczyn	7	9.7953	młyn wodny o 2 parach kamieni, dom mieszkalny i zabud. gotpod.	13.420 zł.
3	„ „ Jaroszewizna	„	Ręczno	22	4.7400	młyn wodny o 1 parze kamieni, dom mieszkalny i zabud. gospod.	13.722 zł.
4	„ „ Piła	„	„	22	7.7500	młyn wodny o 2 parach kamieni, dom mieszkalny i zabud. gospod.	22.265 zł.
5	„ „ Olszyna	„	„	22	7.2800	młyn wodny o 1 parze kamieni, dom mieszkalny i zabud. gospod.	17.105 zł.
6	„ „ Węglewice	Wieluńskie	Galewice	10	3.1696	młyn wodny o 1 parze kamieni, dom mieszkalny i zabud. gospod.	12.831 zł.
7	„ „ Kuźnia Zagrzebska	Sieradzkie	Klonowa	28	9.6210	młyn wodny o 2 parach kamieni, dom mieszkalny i zabud. gospod.	20.690 zł.
8	osada była komory celnej w Pyzdrach	Słupskie	„		0.3640	dom piętrowy murowany i zabud. gospodarcze.	25.000 zł.
9	osada po b. komorze celnej w Anastazewie	„	Kleczew		1.447	2 budynki murowane mieszkalne i zabudowania gospodarcze.	15.000 zł.

Wysokość wadjum wynosi 10% sumy szacunkowej danej nieruchomości.

Reflektanci winni złożyć w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi oferty na kupno wyżej wymienionych objektów do dnia 21 października r. b. włącznie w kopertach zapieczętowanych z napisem „oferta na kupno........“ (wymienić nazwę objektu) z zachowaniem przepisów ustawy stemplowej (2 zł. na ofertę i po 40 gr. na każdy załącznik).

Oferty mają zawierać: 1) imię i nazwisko, rodzaj zajęcia, oraz dokładny adres oferenta, w razie oferty zbiorowej — akta, stwierdzające solidarną odpowiedzialność oferentów; 2) ofiarowaną przez oferenta cenę kupna, wyrażoną słowami; 3) oświadczenie pisemne, że oferent poznał warunki przetargu i że zrzeka się kwestjonowania nieważności aktu licytacyjnego z powodu błędu, omyłki, pokrzywdzenia powyżej połowy wartości lub z jakiegokolwiek innego powodu; 4) kwit Kasy Skarbowej na złożenie wadjum w wysokości 10% sumy szacunkowej; 5) dowód obywatelstwa polskiego; 6) świadectwo moralności.

Do oferty należy w miarę możności dołączyć miarodajne informacje o posiadanych środkach do nabycia nieruchomości.

Do przetargu ustnego dopuszczeni będą tylko ci z oferentów, których Komisja Przetargowa uzna za odpowiednich.

Bliższych szczegółów co do sprzedawanych nieruchomości oraz warunków przetargu sprzedaży, a także zezwolenia na obejrzenie sprzedawanych nieruchomości udziela Urząd Wojewódzki (inspektor Majątków Państwowych).

Początek przetargu o godz. 11 przed południem.

Delegatowi Okręgowej Izby Kontroli oraz oferentom służy prawo sprzeciwu w przeciągu trzech dni od daty orzeczenia Komisji Przetargowej.

W o j e w o d a: (—) **L. Darowski**

Ogłoszenie

o sprzedaży nieruchomości państwowych.

(Monitor Polski № 216 z dnia 18 września 1925 r.)

Komisja przy **Warszawskim Urzędzie Wojewódzkim,** w myśl ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa (Dz. Ust. Nr. 71) i zgodnie z Rozporządzeniem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 118)

SPRZEDAWAĆ BĘDZIE

w drodze przetargu publicznego, poprzedzonego konkursem ofert następujące nieruchomości państwowe: (podajemy młyny i osady młyńskie):

№ Kolejny	№ wg Dz. U.	GMINA	Nazwa lub rodzaj objektów państwowych, przeznaczonych na sprzedaż, oraz ich położenie.	Obszar gruntów należących do objektu hektar.	Ilość budynków	Termin wygaśnięcia umowy dzierżawnej	Czynsz dzierżawy roczny	Nazwa lub № hipoteki względnie pochodzenie danej nieruchomości.	Cena Szacunkowa (ZŁOTYCH): Grunt. i drzew	Budynków	Ogółem	Suma Wadjum	DATA PRZETARGU
Powiat Łowicki													
21	20	Bąków	Zlaków Borowy osada z wiatrakiem	3.000	4	31/XII 1925	4 cnt. m. żyta	Dobra rządowe b. Ks. Łowickie go nie mają wywoł. hipot.	2.600	5.320	7.920	800	28/X 1925
22	10	Łyszkowiec	Dzierzgów, młyn na rzece Skierniewce	36.950	7	1/I 1935	115 cnt.m. żyta	"	9.540	11.930	21.740	2.200	28/X 1925
23	18	Kompina	Kęszyce, młyn na rzece Rawce	10.560	9	31/XII 1925	128 cnt.m. żyta	"	4.050	13.300	17.350	1.750	30/X 1925
25	16	Kompina	Bednary, młyn na rzece Bzurze	10.358	13	1/I 1935	60 cnt.m. żyta	"	7.610	32.538	40.148	4.100	30 X 1925
26	17	Kompina	Kompina, młyn na rzece Bzurze	3.522	1 i 1 spalony	1/I 1935	60 cnt.m. żyta	"	4.220	11.458	15.678	1.600	30/X 1925
28	34	Kompina	Ziąbki, osada po spalonym młynie na rzece Bzurze . .	23,500	3	1/VII 1930	42 cnt.m. żyta	"	12.600	2.570	15.170	1.550	30/X 1925
Powiat Płocki													
58	22	Brwilno	Młyn nieczynny i torfowisko w Proboszczewicach na rzece Dąbrówce	24.911	3	23/XII 1925	35 cnt.m. żyta 238	b. Banku Włościańskiego	14.850	2.412	17.262	1 750	30/X 1925
59	21	Mąkolin	Olszamowo młyn	27.713	11	1/VII 1927	cnt.m. żyta	b. donacja hipot. niema	21.000	22.850	43.850	4.400	30/X 1925
Powiat Sierpski													
97	23	Bieżuń	Bieżuń, młyn z łąkami i zabudowaniami pałacowemi .	38.760	7	1/VII 1936	350 cnt.m. żyta	Dobra Bieżuń mają uregulowana hipoteka	22.240	43.280	67.520	6.800	13/XI 1925
98	91	Bieżuń	Karniszyn, młyn nieczynny .	30.293	3	1/X 1925	134 cnt.m. żyta	Ma wspólną hipotekę z Bieżuniem	11.000	4.600	16.000	1.600	13/XI 1925

Powiat Skierniewicki

83	25	Głuchów	Gzów, młyn na Jeżówce .	17.157	3	1/VII 1928	39 cnt.m. żyta	Dobra rządowe b. ks. Łowickie go hipot. niema wywołanej.	9.600	9.900	19.500	2.000	9/XI 1925
85	24	Głuchów	Grochal, młyn na Jeżówce .	10.000	3	1/X 1925	120 cnt.m. żyta	„	8.898	14.500	23.398	2.500	11/XI 1925
86	28	Słupia	Jasień, młyn na rzece Mrodze	28.200	7	1/VI 1925	2,056 zlot	„	14.250	17.035	31.285	3.200	11/XI 1925
87	26	Skierniewka	Kasperek, młyn na rzece Uchańce	22.742	7	1/X 1925	80 cnt.m. żata	„	19.700	15.300	35.000	3.500	11/XI 1925
88	27	Skierniewka	Pływa vel Nowaki, młyn na rzece Uchańce	17.080	5	1/X 1925	37 cnt.m. żyta	„	3.550	8.050	11.600	1.200	11/XI 1925
89	29	Głuchów	Przybyszyce, młyn na rzece Jeżówce	8.932	4	1/X 1925	17 cnt.m. żyta	„	9.000	8.400	17.400	1.800	11/XI 1925
90	33	Głuchów	Reczul, młyn na rzece Jeżówce	15.527	4	1/VI 1934	90 cnt.m. żyta	„	10.900	10.750	21.655	2.200	11/XI 1925
91	30	Skierniewka	Ruda, młyn na rzece Rawce	4.478	9	1/X 1925	6.000 zlot.	„	3.050	30.300	33.350	3.500	11/XI 1925
92	32	Skierniewka	Słomków, młyn na rzece Uchańce	6.630	4	1/IV 1927	98 cnt.m. żyta	„	8.800	14.073	22.873	2.300	11/XI 1925
93	31	Skierniewka	Święte-Laski, młyn na rzece Uchańce	19.708	4	30/VI 1928	56 cnt.m. żyta	„	7.600	10.000	17.600	1.800	11/XI 1925

Uwagi.

PORZĄDEK PRZEPROWADZENIA PRZETARGU I WARUNKI SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI PAŃSTWOWYCH.

Sprzedaż nieruchomości państwowych odbywać się będzie w siedzibie Warszawskiego Urzędu Wojewódzkiego (Al. Ujazdowskie 5) od godziny 10-ej rano w dni podane w ogłoszeniu.

Reflektujący na nabycie wymienionych w niniejszym ogłoszeniu nieruchomości winien złożyć w Warszawskim Urzędzie Wojewódzkim do dnia 24 października 1925 roku ofertę według wzoru, znajdującego się w Inspektoracie Majątków Państwowych Wydziału Rolnictwa i Weterynarji (Bielańska 7) o nabycie danej nieruchomości, niezależnie od poprzednio składanych podań.

Oferty mają być składane w kopertach zapieczętowanych z napisem: „OFERTA O KUPNO . . . . . (wymienić nazwę nieruchomości państwowej)", z zachowaniem przepisów Ustawy Stęplowej (2 zł. od podania z jednym podpisem i po 40 gr. od każdego załącznika).

Oferty (oddzielne na każdy objekt) winny zawierać:

1. Imie i nazwisko, oraz rodzaj zajęcia i dokładne miejsce zamieszkania ofertanta; w razie oferty zbiorowej należy dołączyć akt solidarnej odpowiedzialności uczestników.

2. Ofiarowaną przez ofertanta cenę kupna, wyrażoną słowami.

3. Oświadczenie pisemne, że ofertant zna objekt, o który się ubiega, zapoznał się z warunkami przetargu i sprzedaży, i nie będzie kwestjonował ważności aktu licytacyjnego z powodu omyłki, błędu lub innych powodów.

4. Załączony kwit Kasy Skarbowej na złożenie wadjum „do depozytu Pana Wojewody Warszawskiego", w wysokości podanej w ogłoszeniu.

5. Do oferty dołączyć należy miarodajne informacje o posiadanych środkach do nabycia nieruchomości.

OD UDZIAŁU W PRZETARGU SĄ WYKLUCZONE:

1. Osoby nie posiadające obywatelstwa polskiego.
2. Osoby niezdolne do działań prawnych i nie mające prawa piastować urzędów publicznych.
3. Osoby biorące udział w Komisji przetargowej, lub ich krewni do 3-go stopnia włącznie, w linii wstępnej i następnej.
4. Osoby związane z Członkami Komisji Przetargowej stosunkiem z powodu przysposobienia, opieki lub wzajemnego zarządzenia interesami.

Do udziału w przetargu mogą być delegowani pełnomocnicy.

Za cenę wywoławczą przyjmuje się najwyższą cenę, zadeklarowaną w ofertach, o ile suma ta nie jest mniejszą od sumy szacunkowej wskazanej w ogłoszeniu o przetargu.

Jako kandydatów na nabywców Komisja Przetargowa przedstawia do decyzji Ministerstwa trzech (3) licytantów, dających przy przetargu sumę najwyższą.

W razie braku reflektantów, lub w razie zgłoszenia się o kupno danej nieruchomości instytucji społecznych i publicznych oraz długoletnich dzierżawców. Wojewoda mocen jest wyłączyć dany objekt z przetargu Publicznego i ustalić warunki sprzedaży w drodze bezpośredniego porozumienia się z reflektantami.

Delegatowi Izby Kontroli oraz ofertantom przysługuje prawo złożenia na ręce Przewodniczącego, w ciągu trzech dni od daty przetargu — sprzeciwu na uchybienia Komisji Przetargowej.

O ile by w ciągu czterech tygodni właściwe Ministerstwa nie zatwierdziły wyników przetargu, kandydatom wybranym przez Komisję, służy prawo wycofania wadjum przy równoczesnem zrzeczeniu się praw z tego tytułu im przysługujących.

WARUNKI SPRZEDAŻY:

Sprzedaż nieruchomości odbywa się zasadniczo przy uiszczeniu ceny sprzedażnej w całości i tylko, w wyjątkowych wypadkach, po zaaprobowaniu przez Ministerstwo odnośnego wniosku Urzędu Wojewódzkiego, nabywcom może być udzielone prawo wpłacenia należności na warunkach ulgowych, a mianowicie: nie niżej 40% ceny sprzedażnej przy sporządzaniu aktu kupna, sprzedaży, a reszty — w równych ratach półrocznych w ciągu nie wyżej 6 lat, z doliczeniem odsetek w stosunku 1% miesięcznie i pod warunkiem zahipotekowania długu na nabytej nieruchomości, o ile hipoteka jest uregulowana, w przeciwnym razie nabywca winien uiścić należność w gotówce, lub swoim kosztem wywołać hipotekę w ciągu 8-iu miesięcy po zatwierdzeniu wyników przetargu.

Koszty stempli i spisania umowy rejentalnej ponosi nabywca.

Bliższych szczegółów i wyjaśnień zasięgnąć można w Wydziale Rolnictwa i Weterynarji Warszawskiego Urzędu Wojewódzkiego (ul. Bielańska 7).

Wojewoda: (—) Sołtan.

Wydawca: Związek Młynarzy Polskich (Stanisław Pytlewski). Redaktor: Marjan Rutkowski.